

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gl. — kr. „ pol leta 1 „ 60 „ „ četrť leta — „ 80 „ Naročnina se pošilja opravištvu v stolnem farovžu.

Deležniki tisk. društva dobivajo list brez posebne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste prodaja knjigar Novak na velikem trgu po 5 kr. — Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. —

Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Sprava med Staro- in Mladoslavenci.

Naši stareji naročniki se gotovo spominjajo žalostne nesreče pred 4 leti, ko smo se Slovenci med seboj sprli in razdvojili na Staro- in Mladoslavence, sebi v sramoto in škodo, nasprotnikom pa v posmeh in hasek. Stari so branili po „Slovincu“, „Novicah“ in „Slov. Gospod.“ svoje geslo: vse za vero, dom in cesarja, in so ostali federalisti, Mladi pa so postali deloma ustavoverci in centralisti z liberalnim geslom: vse za omiko in svobodo, ter ga zagovarjali po „Slov. Narodu“ in „Tedniku“. Razpor se je rodil v Mariboru, preselil v Ljubljano in se raznesel po vsem Slovenskem, tudi v prijazno Gorico. Tukaj so Staroslavenci imeli politično društvo: „Gorica“ z lastnim listom: „Glas“. Mladoslavenci pa so osnovali politično društvo: „Soča“ z listom: „Soča“. Tako orožani so se trgali med seboj 4 leta. A sedaj so se žalostne borbe navolili in sklenili mir ali vsaj primirje (Waffenstillstand) po sledečih pogodbah:

1. Osnovalo se bode novo politično društvo z imenom „Sloga“. Načelo tega društva je: „Društvo je namen varovati in braniti vse pravice Slovencev na Goriškem, pospeševati njim na korist vse, kar sega v njihovo narodno, družbinsko (socialno), gospodarstveno in politično življenje in delati za napredek in pravo svobodo. Društvo pa se ne vtika v strogo verske zadeve in ne bode nič učinilo, kar bi znalo žaliti slovenskemu narodu priljubljeno vero, njene zavode in duhovenski stan.“

Pravila društva, kakor so jih podpisani dogovorno sestavili, spadajo k tej poravnavi.

Novo politično društvo „Sloga“ ima biti izraz sprave med dosedanjima strankama Staro- in Mlado-Slovincev na Goriškem. Zatoraj se bodo podpisani brigali in za to skrbeli, da bi pristopili k temu skupnemu političnemu društvu dosedanji društveniki „Gorice“ in „Soče“ v prav obilnem številu.

2. Kakor hitro bosta politična društva „Gorica“ in „Soča“ razpuščena in bode novo politično društvo ustanovljeno in si izvolilo stalni odbor, bode nehal izhajati tednik „Glas“ in postane tednik „Soča“ glasilo narodno-politiškega društva „Sloga“ in ta dostavek ima ta tednik koj pod naslovom „Soča“ na čelu natisnjen imeti.

Tednik „Soča“ ostane tudi v prihodnjic lastnina g. Dolenca, kateri obljubi s podpisom te poravnave, da bode spremenil in vodil list v smislu sprave in poravnave.

Načela, po katerih se ima list „Soča“ ravnati, so sploh pravila novega političnega društva „Sloga“. List „Soča“ nima razpravljati cerkvena ali verska vprašanja, in toraj nima delati propagande za vero, za njene zavode ali za duhovenski stan; na drugi strani pa tudi ne sme kritikovati vere, njenih zavodov ali duhovskega stanu. Imajo se pa v listu navesti djanstvene dogodbe in vprašanja, ki segajo v vero, ki se tičejo njenih zavodov in duhovskega stanu, toraj popolnoma objektivno, brez da bi list se potezal za taka vprašanja ali da bi se proti temu izražoval: z eno besedo smejo se taka vprašanja le navesti, kakor to zvesta zgodovina stori; kritika ugodna ali neugodna ima izostati.

Ravno tako se imajo sprejemati v list „Soča“ kot „gola facta“ vse spremembe duhovskega stanu in take ki segajo v verske zadeve in njene zavode, toda brez vsake ugodne ali neugodne kritike.

Kar se tiče narodnih strank slovenskih in slovanskih ima list vselej zagovarjati spravo in edinstvo, in vsaka kritika nasprotnih strank mora biti dobrohotna, objektivna, tako, da ne žali nobene stranke in pospešuje spravo in zdinjenje med njima.

Da se bode list „Soča“ uredoval po pravilih novega društva „Sloga“ in ravnal pa načelih ravno navedenih, to bode nadzoroval poseben odbor štirih udov in sicer dveh posvetnih in dveh duhovniških v Gorici, katere izvoli od-

bor novega društva „Sloga“ iz svoje srede ali iz srede društvenikov; vendar pa morajo vsi štirje udje tega nadzorovalnega odbora imeti stalno stanovanje v Gorici.

3. Ta poravnava ima se natisniti v zadnji številki „Glasa“ in v prvi številki „Soče“, ki bode kot glasilo političnega društva „Sloga“ izdana. —

4. Ta poravnava se spiše v dveh enakih iztisih, na obeh se podpišejo zaupni možje obeh strank in prvi iztis hranijo zaupni možje stranke Staro-, drugi pa Mlado-Slovencev.

V Gorici, dne 6. dec. 1875.

(Sledijo podpisi.)

To je pismeni načrt sprave Staro- in Mladoslovencev na Goriškem. Reči moramo, da je prelep dokaz velikega zatajevanja in gorečega prizadevanja, pretrgano vez bratovske ljubezni ponoviti. Čeravno težko upamo, vendar radostni želimo ovemu poskusu najsrečnejšega uspeha. Vsaj smo ga vsi potrebni. Brez edinosti in sprave doma, ne opravimo ničesar zoper naše številne in mogočne sovražnike!

Cerkvene zadeve.

Za novo cerkvo Srca Jezusovega v Gradcu se zanimivajo ljudje na vsej Štajerski in tudi drugod. Denarjev nabranih je že 23.000 fl. Nek na smrt zboleli duhoven je daroval 200 fl. Nek ključar v Gradcu je obljubil dela za 500 fl. opraviti zastoj. Grof Lilienthal je poklonil zopet 400 fl. in naš svitli cesar so v svojem in v imenu svitle cesarice poslali 2000 fl.

Pratika slovenska (kolendre) se znanimi starimi podobicami je dvojna; prva je dobra in priporočevanja vredna ter izdana od kmetijske družbe na Kranjskem. Druga pa je prvi samo po lieu podobna, sicer pa ničvredna, polna sovražnih in bedastih napadov na našo sveto vero. Zato se naj le prva kupuje, druga pa pušča slovenskim liberalcem, ki so jo izdali!

Koroški duhovniki so 28. decembra obhajali zbor zastopnikov vseh dekanij. Prašanje zastran dohodkov ali kongruje se je temeljito pretresovalo in prošnja odposlala do milost. škofa in do obeh zbornic državnega zbora, kder pride kmalu zboljševanje duhovniške plače na dnevni red. Kakor zelo nas srčno postopanje koroške duhovščine veseli, toliko bolj nas žalosti malomarnost in popustljivost drugod! Če se ne bodedo sami začeli gibati, ne bode nihče za nas kaj storil, najmanj taki, kateri samo obetajo.

Družba sv. Mohorja ima za letos že natisnjeno: Kristusovega življenje II. del 4. snopič — nebeško krono — kmetovalca — občeno zgodovino. Prične se tiskati: Robinzon starši.

Potovanje v Jeruzalem in druge svete kraje napravlja tudi letos za Veliko noč: namestništvo svete dežele na Dunaju. (Napis: Hochw. General-

Commissariat für das heil. Land in Wien, Stadt, Franciskaner-Platz Nr. 4.) Kdor se želi vdeležiti, ta se mora oglasiti do 23. febr. in do 5. marca potnino poslati, ki znaša za 2. red na parobrodu 550 fl., za 1. red pa 650 fl. sr. Ta znesek velja iz Trsta začenši in zopet nazaj do Trsta. Pot gre kraj Dalmacije nad otok Karv, potem v Aleksandrijo v Egiptu, v Jafo in Jeruzalem; nazaj pa čez Nazaret, Kajfo, Karmel, Smirno itd.

Za nadškofa na Dunaju predloženi so: Celovski škof Wiery, pomočni škof Kučer in Olomučki grof Lihnovski. Danica.

Spovednik pred sodnijo. 19. decembra je bil kaplan v Halbenschwerdtu v Šleziji na Pruskem č. g. J. Richter pred okrožno sodnijo. Tožil ga je srenjski predstojnik Rupprecht iz Lichtenwalda, češ, da mu g. Richter v spovednici ni hotel odveze dati, ter da ga je tako razžalil in se pregrešil zoper majnikove postave, katere škofom in mešnikom prepovedujejo vernike kaznovati z duhovskimi kazni. G. kaplan je stopil pred sodnika ter ga opomnil na zgled sv. Janeza Nepomučkega, sicer pa ni besedice spregovoril. Sodnik ga je potem obsodil na 5 dni v ječo.

Pruska vlada je 31. decembra po policajih dala prejeti škofa Janiszevky-ja, ter ga med tate, goljufe, razbojnike itd. vteknila v 6 mesečno ječo. Tudi škofa Martina bi zopet rada zaprla, pa ga dobiti ne more, ker je pobegnil čez prusko mejo na Hollandsko in od ondot vlada svojo škofijo. Prusi se nad tem hudo jezijo in ga lovijo po popisnih listih: „štekpriřih“, kakor kakega tata!

Frajmavreri so politični morivci. Pri vsakej cerkvi, pravijo Slovenci, mora tudi hudir imeti svojo kapelico. In resnično, kderkoli si katoliška večina prebivalcev svoje politične zadeve uravna na krščanski podlagi, pridejo tudi sedanji antikristi, društveniki tajne zaveze frajmavrerske, in iščejo vse zopet podreti. Najnovejši pa tudi strašni zgled imamo v državi Ekvador v Ameriki. Komaj je predsednik Gabrijel Moreno nesrečno deželo iz večnih puntov, koje so frajmavreri više 30 let podpihovali in netili, rešil, ljudi pomiril, dolge poplačal, nove steze postavil, obrt in kupčijo povzdignil, šole in krščansko omiko pomnožil, že so frajmavreri se zoper njega zarotili in ker ni šlo iz dobra, je moralo iti iz huda. Poslani morivci so slavnega Moreno-ta lani umorili.

Bil je petek Srca Jezusovega, dne 5. avgusta. Moreno je bil v jutru v stolni cerkvi pri sv. obhajilu. Poln nebeškega miru pride ob 9. uri domu, kder ga policija svari pred neko frajmavrersko zaroto zoper njega v sosedni deželi Peru. Srčni predsednik se za svarilo ne zmeni veliko in se okoli 10. ure poda v svojo uradnico. Na potu stopi v stolno cerkvo in moli klečč pred sv. Rešnjim Telesom, ki je bilo ravno izpostavljeno. Ko potem pride do vladne palače, ga pozdravi 5 nepoznanih gospodov. Moreno jim uljudno odzdravlja, toda ravno, ko nameni skozi vrata stopiti, ga prvi

zabode z nožem v desno ramo, drugi v glavo, tretji v prsa, ostala dva pa sprožita 5 krogelj iz revolverjev. Smrtno ranjen zgrudi se Moreno na znožje bližnjega stebra. Toda sedaj ga zgrabi eden morilcev in ga sune čez visoke stopnice na ulico, kder je Moreno kmalu umrl. Med tem je prihitela vojaška straža in ugrabila 3 morivce. Vsi 3 so bili znani frajmavrerji in so pred smrtjo izpovedali, da so katoliškega predsednika umorili na sklep in ukaz frajmavrerške zarote.

Gospodarske stvari.

M. Načini zemljo za pridelovanje raznega sočivja pripravljati.

Zemljišče za sočivje se zamore na razne načine v ta namen pripraviti. Najnavadniši način je kopanje z lopato ali štihanje. Pri tem opravilu se mora pa pred vsem drugim na to gledati, da se zemlja dosti globoko vzrahlja, drugače bi razne sorte sočivja svojih korenin ne mogle dosti globoko poganjati in jih krepko in popolno razvijati. Pa ne samo na globoko kopanje in vzrahljanje je treba ozir jemati, tudi na to se mora skrbno gledati, da pride spodnja prst na vrh, zgornja pa kolikor mogoče globoko na dno. Tako se ves plevel zatere, v globočini sprhni in kot gnojivo drugim sadežem koristi. Posebno pirnica, slak in rumeu regrat se mora prav globoko na dno polagati, ker sicer tudi še iz večje globočine na vrh pririjejo. Zemlja v grudah se z lopato razseka in razdrobi. Prekopana zemlja se najkoristnejše brž proti z lopato ravna, posebno takrat, če se hoče hitro po prekopanju ali preštihanju kaj posejati ali posaditi.

Čas, zemljo prekapati ali preštihati, se ravna po težki in vlažni zemlji. Lahka, suha zemlja se sme še kratko pred sejanjem ali sajenjem kopati, težka in vlažna se pa že v jeseni preštihata, da zima in mokrota prst stisne in jo za obdelovanje bolj prhko in pripravno stori. Delo z lopato je posebno med sadunosnim drevjem in sadnim grmičevjem dobro, in pa na manjših gredicah. Tu je delo z drugim orodjem nepripustno, sicer bi se drevju korenine poškodovale.

S plugom zemljo orati je treba le na večjih zemljiščih pri trdi ilovičasti ali glinasti zemlji. Koristno je to pa posebno tam, kjer je pod ilovico ali glino pesek. Pesek se na vrh vzdigne in z ilovico pomeša, kar zemljišče izdatno zboljša. Tudi tam, kjer je zemlja bolj vlažna, je plug na svojem mestu.

Najimunitnejši način obdelovanja zemlje za vrt pa je gotovo rigolanje. Z rigolanjem se zemlja globljeje prekoplje, kakor pa s štihanjem ali oranjem. Štihanje preobrne zemljo k večjemu do 0.25 in oranje do 0.30—0.44 metrov. Zato ima rigolanje posebno izvrstne nasledke tam, kjer rodovitnejša prst še le v večji globočini leži. Na

vsak način pa je rigolanje vedno izdatno zboljšanje zemljišča.

Zdaj pa hočemo povedati, kaj je rigolanje in kako se to delo opravlja. Rigolanje nič druga ni, kakor posebno globoko prekopanje in rahljanje zemlje. Opravlja se pa to delo tako, da se vse zemljišče, ktero se na enkrat hoče rigolati, razdeli na 2 dela. Na jednom koncu se izkoplje jama 0.50 metrov široka in najmanj 2.0 metra dolga. Pri tem kopanju, ktero se z lopatami in krampi godi, se mora posebno na to paziti, da se površna zemlja od spodnje zemlje, ki se iz dna jame izkoplje, skrbno loči. Ko je prva jama izkopana, se druga začne tako kopati, da se zgornja plast prsti na 0.30 metre globoko odkoplje in vsa na dno prve jame zmeče. Tako se ves prejšni plevel in vse jegovo semenstvo kolikor mogoče globoko zakoplje. Ko se je to zgodilo se s kopanjem napreduje in prst, plast za plastjo, v prvo jamo meče in siplje dokler, da je blizu 0.25 metrov višja od okoli ležečega zemljišča. Tako se koplje in nasipava naprej do drugega konca zemljišča. Potem se pa z delom obrne in na nasprotni strani na ravno tak način koplje in nasipava, kakor poprej, tako da se slednjič do najpoprej izkopane prsti pride. Plevelnata zgornja prst se potem v zadnjo jamo pomeče, s čisto pa pa jama nasuje, kakor je bilo poprej o prvi jami povedano. Korist, ktero ima rigolanje ali globoko kopanje, ne obstoji le v tem, da se zemlja globoko vzrahlja in pvela očisti, ampak še tudi ta dobiček, da pridejo zgornje po gnoju in zraku zboljšane plasti prsti v globočino in dozdej neplodna prst na površje. Tako polagoma zemljišče tudi v večji globočini rodovitno postane. Lahko bi morda kdo ugovarjal, da se z rigolanjem zemlja le manj rodovitna napravi, ker pride zgornja rodovitnejša prst na dno v globočino, manj gnojna prst in celo pesek, ilovica, glina pa na vrh. Ali temu ni tako! Rastline vsled večje prhkosti in rahlosti zemlje zamorejo svoje korenine bolj globoko zaganjati, potem v spodnji gnojni prsti, ki je vlažna in hladna več redivnih tvarin za se nahajati in slednjič ravno zavolj tega dalej časa o hudi vročini sušo prenašati, kakor pa v mastnejši zemlji, v kateri svoje korenine le bolj plitvo ženejo.

(Konec prih.)

Kako zamoremo pretočeno vino čistiti in lepšati?

Začel se je čas vinskega pretakanja. Maloktero vino je po prvem pretakanju tako čisto in svetlo, kakor bi želeli. Še plava po njem mnogo droznih tvarin ter ga več ali manj nepopoljno kalijo. Temu se v okom prihaja po umetnem čistenju in lepšanju. Sicer se, po vsakem pretakanju bolj, vino samo čisti. To je uzrok, zakaj vinorejci za umetno čistenje vina malo marajo. Druga pa je pri krčmarjih, vinskih tržcih in sploh pri ljudeh, ki hočejo svoja vina brž dozorjena in trpežna imeti in hitro v denar spraviti. Vsi ti svoje vino

po prvem pretakanju čistijo in lepšajo, t. j. dolivajo mu takih tvarin, ki okusu in barvi ne škodujejo, pa ga vendar pri obojem zboljšajo. Takih tvarin je 12, namreč: zmleta kremenina, gips, alabaster, kararski marmor, razbeljene lupine ostrig, spodium, pivni papir, kri, čistilne štupe, ribji klej, gelatina in jajčev beljak. Toda skušnje so pokazale, da se brez nevarnosti rabiti smejo 1. pri belem vinu le ribji klej, gelatina in beljak. 2. pri črnini pa samo gelatina in beljak.

Kedar se namisli belo vino čistiti, se na 1 polovnjak ali 5 veder, t. j. na 2 hektolitra, 82 litrov in 9 decilitrov, kupi 1 lot ribjega kleja ali Hausenblase (1 lot = 1 decagram in $7\frac{1}{2}$ grama). To druga ni, kakor mehur od ribe beljuge ali vize, ki iz črnega morja vhaaja k nam po Donavi; včasih zajde tudi v Savo i Dravo. Lot ribjega kleja se drobno zreže, priloži se mu en lot vajušteina, prilije vina ali vode, potem pokrije in na 12—20 ur na stran položi. Med tem postane klej žlemast in se z žlico dobro premesi in skozi snažno platno stisne. Sedaj se spravi klej v snažni škaaf, se polije z vinom in z metlico pretepa, dokler ne postane ves penast; potem se vlije v polovnjak, ki se ob enem na pipo dene; natoči se več škafov in zopet na klej vlije, da se ta po vsem sodu kakor mreža razširi in vse kalnosti seboj na dno potegne, kar se zgodi gotovo že v 8 dnevih.

Sedaj se mora vino brž pretočiti. Kdor tega ne stori, ta naj umetno čistenje vina le drugim pusti.

2. Ribji klej je precej drag, 1 lot velja 30 do 40 kr. Bolj po ceni in laglješe delo je čistenje vina s francosko gelatino, ki velja samo 10 kr. lot. Dva tedna pred drugim pretakanjem se vlije na 1 vedro vina 1 lot lepo razpuščene gelatine. Razpušča pa se kupljena gelatina tako, da se najpoprej drobno stolče in na 1 lot nalije 1 masec vode; vse se potem postavi na ogenj in med grejenjem marljivo s kuhljo meša, dokler ni vsa gelatina lepo razpuščena. Potem ko se je zadosti razhladila, se varno vlije na vino v sod, kder se z lesenim drogom dobro pomeša. Črez 2 tedna potem se vino pretoči, ki ima sedaj lepo barvo, jasno svetlobo in okus, kakor 2 leti staro vino. Tako ravnajo umni krčmarji in vinotržci z navadnim vinom; le zlahnega vina nečejo nikoli tako stariti.

Nekatera vina pa se tudi po gelatini ne dajo brž izčistiti. Temu je krivo ali pomanjkanje alkohola, ali pa tanina, t. j. čreslovine. V prvem slučaju se doda vinu potrebnega alkohola, v drugem pa tanina, ki velja v štacuni 40 kr. lot. Vino, ki nima dovolj tanina, se rado vleče in popolnem spridi, zato se mu kupi na 1 polovnjak $1\frac{1}{2}$ lota tanina. Temu se prilije 1 pint ali bokal vina in se postavi na ogenj, da se razpušča, in potem, ko se je dobljena tekočina razhladila, se vlije v polovnjak in z drogom pomeša. Črez 8 dni se

mora vino še z ribjim klejem ali z gelatino opazno izčistiti in v 14 dnevih snažno pretočiti. Sedaj pa je vino res postalo svetlo in lesketeče, da ima posestnik veselje. Opomnimo pa, da se ima pri kupovanju francoske gelatine pazljivo postopati, ker jo sleparji pogosto ponarejajo. Zahtevati se mora prava francoska gelatina iz Pariza. Vsakej ploščici pravo gelatine so vtisnene besede: Gélatine Lainé in se nabaja v 1 colni funt težkih zavitkih modrega papirja s pečatom: Lainé.

(Konec prihod.)

Pepel, jako koristno sredstvo za ohranjanje čvrstih in zdravih sadnih dreves. Bodi si že drveni ali premogovi pepel, vsikdar dobro stori ter vzbuja v semenu kal, če namočimo seme in ga potem s pepelom potrosimo in vsušimo; kajti lepo in kmalu kali, pa tudi mrčesi ga ne napadajo.

V vlažnih vrtovih in zemljah je jako blagodejen, ker je sušilen in tudi kisanje zabrani; zato prav storimo, če v zgodnji spomladi krog drevesa, katero stoji v prevlažni zemlji, potrosimo nekoliko pepela. Za vničenje mrčesov je izvrsten pomoček, kajti s pepelom potrošenih sajenic se tudi polži ne lotijo.

Kaj dobro storimo, če pepelu primešamo nekoliko apna, peska in vode ter s tako pomešanico pobelimo ali namažemo deblo in veje sadnega drevja, kajti obvarovana bo od vseh mrčesov, pa tudi skorja bo čvrsta, zdrava in prosta mahu itd.

Iz zemlje, v kateri je veliko črvov (hroščev) zamoremo pregnati jih, če zemlji primešamo pepela, katerega črvi ne morejo trpeti. Vse gnjile ali trobljive votline treba zamazati s pepelom, kteremu primešamo ilovice, da se lepše maže. Da ne lezejo črvi in mrčesi v posode, v kterih so posajene cvetlice, treba postaviti jih na pepel. Zato potrosimo pepela vsakemu sad. drevesu nekoliko v spomladi, ko je zemlja še vlažna; obilni sad bo nam delo bogato povrnil.

G. list.

Zoper konjske garje ali grinte se noveji čas nasvetuje sledeči pomoček. Vzeme 6 kilogramov tobaka, ki se prekuha v 12 litrih vode. Prilije se za 1 liter karbolne kisline (Carbolsäure), ki se dobi v vsakej večji štacuni ali apoteki; s to tekočino se vsaki den 3krat na garjah boleni konj namaka in sicer najbolj lahko s pripravno ščetico. Ne bode dolgo, in grinte bodo preminole.

Poduk za viničarje se bode letos dajal na vinorejski šoli pri Mariboru od 14.—26. februarja. Le viničarji, rodom Štajerci, ki so 20—40 let stari, se sprejemajo. Vsak dobi 14 fl. podpore, da si priskrbi jesti in stanovanje. Oglašja se pri g. ravnatelju do 10. februarja. Prihodnji „Slov. Gosp.“ prinese večje oznanilo o tej imenitni stvari.

Vinskih ogerskih mešetarjev vse rogovili po štajerskih mestih (Mariboru) in trgih, kder ponu-

jajo ogerska vina po jako nizki ceni.*) Kako bi tedaj zamoglo naše domače vino dobiti primerne cene, vinorejci pa potrebnega denarja?

Dopisi.

Od sv. Barbare v Halozah. Veseli in presrečni čas sv. leta je pretekkel, pa nam ostane vedno v prisrčnem spominu. Poletu smo imeli šestero obhodov, katerih se je ogromno vedno rastoče število pobožnikov udeleževalo, tako da so se naši Izraelci čudili, od kod toliko ljudi in toliko gorečnosti! Resnično prav veselo je bilo, nihče ni hotel doma čuvati. Varubi so se večkrat jokali, ker so morali doma ostati. Lepo se je molilo in veselo prepevalo. Sredo pred Božičem smo imeli spovedni den. Blizo 500 jih je pristopilo k sv. obhajilu. Takega dne še odrašeni ne pomnijo! Cerkva je bila napolnjena. Svete molitve in pobožne vadbe so se genljivo razlagale. Starega leta den pa je bil pri nas popolnem svetek. Obilno ljudstva se je zbralo k sv. meši ob 7 uri in ob devetih, če tudi je bila huda zima — zjutraj $\frac{1}{2}$ 7. ure je termometer kazal 16 zarez mrzlobe —. Ob treh začele so se večernice, pridiga, litanije, zahvalnica. — Razlagalo se nam je po psalmu 116. „hvalite Gospoda vsi narodi, hvalite ga vsaj ljudstva; ker utrjeno je nad nami usmiljenje njegovo, in zvestoba njegova ostane vekomaj“ I. usmiljenje božje a) za telo, b) za dušo našo in c) za dušo pokojnikov; zato skazimo II. zahvaležnost Bogu: 1. s svetim petjem, 2. s pobožno molitvijo, 3) z vedno stanovitnostjo v dobrem. Okoli petih je milo zvonjenje sprejavalo obilno množico veselo domu. Koliko izmed njih bode čez 25 let obhajalo zopet sveto leto? To je pri Bogu znano!

Iz Slov. Bistrice. (Vošila slovenskega rodoljuba). Vsem Slovencem, prijateljem „Slov. Gospodarja“, želim za novo leto, da bi si ga v obilnem številu naročili in jegove nauke radi in marljivo prebirali. Zlasti pa želim vsem našim rodoljubom toliko potrebne zastopnosti in edinosti v vseh rečeh, ki zadevajo naš mili slovenski dom. Zastran edinega našega domačega denarstvenega zavoda: banke „Slovenije“ pa želim, da bi se naši ljudje številniše pri njej zavarovali, banka sama pa da bi se nekoliko bolj pri Slovencih začela glasiti. Naposled pa še želim, da bi se naši volilni možje spametovali in nikdar ljudi ne volili, kakor sta Brandstetter in Seidl; sicer sramota teh zadene tudi nje. Rajši naj volijo drugič poslance, kakoršnih jim bodo slovenski domorodci nasvetovali!

Od sv. Tomaža nad Vel. nedeljo. (Poštne zadeve.) V 52. listu lanskega „Slov. Gospod.“ se nekdo iz Malenedelje pritožuje zaradi nedostatkov pri tamošnjem listonoši. Mislim, da so si tega Malonedeljčani večjidel sami krivi. Vsaj jim druga ni treba, kakor napisati kratko prošnjo do

c. kr. poštne direkcije v Gradcu, v katerem se njej želja podpisanih občin razodene, da hočejo zanaprej spadati k pošti pri sv. Tomažu, a ne več k onej v Ljutomeru. Podpisani se rad zavežem, da bodem sam vzdrževal poštnega pota, ter ga vsaki den ali vsaki drugi den, kakor jim drago, pošiljal v Malonedeljo s vsem, kar se po pošti prejema in po njej odpošilja. Natančniše pogodbe se pa dajo z menoj najbolj lahko ustmeno pogovoriti.

Franjo Škrlec.

Iz Kamce. (Odprto pismo g. učitelju Jakobu Koemutu.) Blagovolite nam v Slov. Gospodarju naznaniti pogodbe, pod katerimi ste šolo v Kamci pod Seidlovim kraljevanjem oskrbovali. Tukaj se pripoveduje da ste celo takih šolarjev imena zaznamovali, kateri niso v šolo hodili in zato vam Seidl noče plačati. Drugi pravijo, da ste se pogodili za en goldinar šolnine, ako otrok v šolo zahaja ali ne. Pravega vendar ne izvemo. Nekteri vaših nekdanjih šolarjev smo že posestniki in bi nam srce težilo, ako bi Vi, vrli narodni učitelj, svojega plačila ne dobili. Slišati moramo, da se z g. Seidlom puliti in tožujete za krvavo zaslužene denarje, ker zmerom odloga prosi pri oblastnijah in sodnijah. Dobro se spominjamo, da so pri vašem odhodu iz Kamce naši stariši kakor tudi drugi posestniki bili od Seidla v pisarno citirani in so morali zaostalo šolnino plačati, še drug drugemu so denarje posojevali, da so se krvavo zasluženi krajcarji odrajtali. Okoli 400 goldinarjev že znaša dolg s stroški vred. So li obresti od trinajstih let vštetih ali ne, to nam ni znano. Pred trinajstimi leti je g. Seidl za Vas denarje pobiral in eksekviral, pa računa v tolikih letih ne more skupaj spraviti. Jedno nedeljo je po 50. gld. od nas dobil, za Vas toraj se zanesemo, da bo vendar enkrat račun sklenil in vam denarje poslal, odloga le tisti prosi, kateri denarje zapravi ali jih nima. Gotovo pa mi ne bomo še enkrat plačevali. Prosimo Vas za razjasnilo in zraven terjajte od njega, naj iz hranilnice Vaše denarje vzeme in jih Vam pošlje, mi se namreč ne drznemo misliti, da bi Vaše denarje zapravlil. Težko nam je pri srcu bilo, ko ste nas zapustili, a tega Bismarka vsi klešči ali „ceki“ v Kamci držijo; ne moremo se te zmešnjave znebiti.

Se Vam priporočujemo.

Kamčani.

Iz Kozjega. (Samomor.) Novo leto smo začeli z grozno pri nas na Slovenskem blizo in daleč neznano nesrečo — sè samomorom.

V nedeljo zjutraj so naši pri g. Šmidu poštnega ekspeditorja mrtvega v postelji: prestrelil si je srce sè še ne davno kupljenim revolverjem.

Bil je nesrečni samomorec sicer priljuden mož, pri pošti in telegrafu tudi dokaj spreten, pa brez vsake vere! V poldrugem letu, kar je bil pri nas, ne vem če je enkrat cerkvo od znotri videl. Novega leta dan mu je tukaj služba dotekla — in si razne, morebiti tudi denarne, skrbi iz glave izbiti, je bil novega leta večer jako dobre volje;

*) Črnina je baje večjidel ponarejena čorba! Tedaj pazite krémariji in kupci!

plesal je do ranega jutra. Črez nekoliko ur se je spraval sam pred neskončno pravičnega sodnika.

Da si je ta žalostni prigodek celej fari v grozno spričevalo in žalost, moram vendar pristaviti, da nesrečnej ni bil domačin, ampak rodom Nemeč, če se ne motim, iz Avstrijanskega. Posebno opominjevati, kam da vodi življenje brez vere, mi ne bo treba; žalostni prizor govori dosti jasno sam!

O iz Ormuža. Dnes smo imeli tukaj važen zbor; gosp. dr. Ivan Geršak je sprožil misel, da se naj v Ormužu osnuje „hranilno in posojilno društvo“; v malih dneh se je oglasilo 62 udov, izmed teh so nekteri po en delež, nekteri pa tudi po 2 do 4 deleže po 50 fl. podpisali. Dnes jih je bil povabil v biležniško pisarno, da bi se posvetovali o pravih, katera jim je predložil in da bi volili načelnika, odbor, predstojništvo; prišlo jih je 37, ki so združno pogodbo koj odobrili in si to-le predstojništvo soglasno izvolili: g. dra. Geršaka za načelnika, g. dra. A. Magdiča za njegovega namestnika, g. E. Karl-na, graščinskega oskrbnika, za blagajnika in g. Ivana Vertnika, biležniškega kopicijenta, za knjigovodjo. Razun teh so v odboru gg. dekan M. Fritz pri Velikinedelji, J. Kočevar, K. Venigerhole in B. Klemenčič tržani v Središču, S. Sporn, župnik, F. Macunec k. pristav in A. Jesih v Ormužu.

To narodno zastopništvo tako važnega društva ima prelepo nalogo, djansko pokazati, da mu je ležeče na blagostanju naroda in pomagati v sili, kjer se drugače pomoči lahko ne dobi. Ta zadruga se loči od ljutomerske v tem, da je zaveza v Ormužki zadrugi omejena, v ljutomerski pa ne; drugače pa ste si precej enaki. — O delovanju tega društva bom večkrat poročal!*)

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Nezadovoljnost se ob novem letu pri nas povsod in vedno glasneje glasi in državni zbor, ki začne 10. jan. zopet zborovati, jo bo težko odpravil. Konservativni in liberalni listi pravijo, da po tej poti pridemo do državne denarstvene onemoglosti. — Ob enem se čedalje bolj govori o novih ministrih, zlasti o nekem ministertvu, ki bi bilo nekoliko liberalno pod Šmerlingom, nekaj uradniško pod Kellerspergom in nekoliko konservativno pod baronom Helfertom. — Sicer pa je res, da se minister Andrassy in pa stari Šmerling po časnikih, posebno pruskih, pulita. Prusi zagovarjajo magjara Andrassy-ja. Tiroleci in Čehi so jako iznemirjeni nad sedanjo vlado; prvi zato, ker jim je osnovanje velikega kat. polit. društva za celo Tirolsko prepovedala, drugi pa, ker morajo 21., 24. in 29. februarja za deželni zbor zopet voliti, čeravno ministri dobro

vedo, da bodo zopet izvoljeni stari poslanci, ki se ustavovercem nikdar uklanjali ne bodo. — Štajerski deželni zbor se snide 7. marca. V Mariboru, Ptuju, Slovengradcu, Sl. Bristrici in pridjanib tem mestom trgih bo 31. jan. volitev poslanca v državni zbor, namesto Brandstetterja. Izvoljen bo liberalni dr. Dubač, ki se včasih tudi Slovincem prijazen kaže. Bomo videli! Nadvojvoda Albreht je hudo dunajsko zimo zapustil in se preselil v Arko, v južnem Tirolskem, kder termometer še vedno kaže 12° toplote. — Regiment Nr. 34. je odpotoval v Dalmacijo, sploh pa neki 60.000 mož naših vojakov stoji blizo turške meje, kar je že zavolj turških divjakov, ki črez mejo silijo, zelo potrebno.

Vnanje države. Bavarci v pruski Nemčiji dobili so s 1. januarjem novo prusko denarno veljavo in pa civilni zakon. Ljudstvu ni povoljno ne prvo, ne drugo. — Francoska državna skupščina se je 31. dec. po 5letnem, moramo reči, večjidel srečnem delovanju razišla. Rešila je Francosko pruske vojne, poplačala Prusom strahovitih 5 milijard, obranila deželo krvave prekucije od strani delavcev, osvobodila katoliške šole in zapustila deželi novo ustavo republikansko, po kateri se bodo meseca januarja in februarja vršile nove volitve. Meseca marca se snide nova skupščina. — Karliski streljajo neprenehoma v trdnjavi S. Sebastijan in Hernani; poslednja se jim bo morala brž udati. — Severni Amerikanci kažejo čedalje bolj očitno, da hočejo vzeti prelepi in bogati otok Kubanski. Teško si bo kdo na svetu upal, to zabraniti.

Jugoslavjanska vojska zoper Turka.

Sultan je v hudi zadregi obečal Kristijanom mnogo pravic, a s tem je svoje stare Turke tako razkačil, da ti huje razsajajo, kakor kedaj poprej. Bati se je strašnega kriprelivanja! Bog varuj Kristijane! V Bulgariji je nek Turčin ubil Bolgara in odpeljal jegovo ženo. Drug turški surovina je ubil Bolgara, ker je ta ukradene mu vole terjal nazaj. Sodnije pa ne morejo pomagati. Turčini nečejo pričati zoper Turčine, Kristijani pa ne smejo. V Bihaču so Turki oropali 4 krščanske trgovce, potem jih 4 mesece v ječo zaprli in sedaj v Azijo odposlali v prognanstvo. In takih strahovitosti beremo na stotine po časnikih!

V Hercegovini so vstasi svojih 10.000 mož razdelili v dve armadi, kterima sta poveljujka Sošiea in pa Ljubibratič. Tujcev je med njimi 400. Ob koncu preteklega leta je vstase nekotika nesreča zadela. Turški general Raufpaša je hotel koncem decembra hudo nadlegovanemu Nikšiču in drugim trdnjavicam priskrbeti novega živeža in streljive. Pri napredovanju pa je zadel na številne in tako dobro nastavljene vstase, da so bili Turki od svinčeve toče kar posipani. Mnogo jih je padlo, drugi so se pomeknili nazaj.

*) Radi sprejemamo in želimo sploh najsrečnejšega uspeha blagemu podvzetju! Ured.

Sedaj udarijo vstaši na Turke in jih zaženejo v pobeg. Ob enem vzamejo turško vas Plano in odženejo več 1000 ovac in 100 konjev. Veselje bilo je med vstaši veliko. Nekateri so začeli kuhati, peči, jesti in piti in dobre volje biti, drugi so se razškopili daleč na okrog. In to je bilo vsem na nesrečo. Kajti Rauf-paša je pomikajé se po noči nazaj vedno več nove vojske nabral in je drugi den v jutru naglo Kristijane in nenadno prejel, jih mnogo usmrtil, ostale pa razpršil in brez vse težkoče obleganim Turkom v Nikšiču potrebne pomoči v trdnjavo spravil. Vstaši so sedaj na svojega sicer jako prebrisanega in srečnega vojvoda Peko Pavloviča zarad te nesrečne malomarnosti hudi in razsrdjeni. Bodo pač morali drugič opazniši biti!

Za poduk in kratek čas.

Potovanje v Rim, Neapol in domu.

XXII.

Pred vsem vabi k sebi romarja grob sv. Petra, kateri je pod veličastno kuplo in plava v morju svetlobe; vedno gori 89 svetilnic. Res prekrasen pogled! Vsakega stanu, starosti in spola ljudi najdeš tukaj pobožno klečečih na kolenih, ki častijo sv. ostanke namestnika Kristusovega in kažejo svojo versko pokoršino do apostolskega sedeža. Tukaj najdeš imenitnih in prostih, bogatih in revnih, beraški plašč zagledaš zraven svetle dragocene suknje, duhovne in posvetne vernike raznih narodov in jezikov; tukaj se djansko kaže, da smo vsi otroci nebeškega Očeta, da smo si vsi bratje in sestre po Kristusu, da med nami drugega razločka ni, kakor večje zasluženje v pobožnem življenju. Kdor pride v Rim iz verskega namena, in tedaj prinese s seboj verno srce, ta, ako je kdaj pobožno molil ali ne, tukaj bo to gotovo storil na grobu sv. Petra. Vse druge misli in skrbi človeka zapustijo, le ena želja mu ostane, namreč svojo pobožnost zvesto opraviti, in oslišanje sprostiti.

Pred grobom v zagrajeni globljini kleči krasna velika podoba Pija VI., ki je žive dni dostikrat sem zahajal in goreče častil imenitni grob svetega Petra.

Tik za grobom stoji papežev altar; na Božični in Velikonočni praznik in na den sv. Petra in Pavla z veliko svečanostjo papež na njem mešujejo. Baldahin nosijo 4 bogato pozlačeni zasukani stebri iz rudnine, cela visočina meri 29 metrov, to je višina lepe palače, in vendar se očesu na prvi pogled to ne vidi kaj izrednega. To bodi bralcu v dokaz, kako visoka da je cerkva sv. Petra, če se tolik baldahin v njej skoro skrrije. Ta velikost sama pravo velikost cerkve sv. Petra na Vatikanu skrivlje. Še bolj to spoznaš, ako vzdigneš glavo in oko obrneš, rekel bi, v skoro nedogledno višino kuple. Človek kar strmi o tem čudežu zi-

darstva. Kuple visokost in širina se pri prvem obiskovanju ne da spoznati. Večkrat ko sem prišel v cerkev, bolj sem spoznal jeno neznano prostranost.

Čudovita kupla stoji na 4 silovitih stebrih; vsak meri v okrogu 71 metrov; na vsakem stebri na visokem stalu ponosno stoji kamnata podoba, in sicer sv. Veronike, Helene, Longina in sv. Andreja. Nad vsako podobo je mostovž, na katerem se po velikih praznikih vernikom za počastenje izpostavljajo svetinje: 1) Obrisalo sv. Veronike — volto santo — v kterega se je božji Sin na krvavem potu na Kalvarijo obrisal, in jemu vtisnil svoje sveto obličje. Poročuje se, da ga je Veronika sama v Rim prinesla. 2) V stebri sv. Helene je shranjen zanimiv kos pravega križa Kristusovega. 3) Na tretjem se čuva sulica, s katero je vojak Longin sveto stran Gospodovo na križu prebodil. Sv. Helena jo je našla zraven križa pod zemljo. 4) V slednjem se nahaja glava brata sv. Petra, sv. apostola Andreja; Piju II. jo je Morejski knez, Demetriji, v Rim prinesel. Brezverski prekučubi so jo leta 1846 ukradli in pred vrata mestnega zida vrgli. Na veselje vernikom bila je med Porta Cavaleggieri in Porta S. Pankrazio najdena; na mestu, kjer je ležala, so Pij IX. na spomin srečnega najdenja čedno podobo sv. Andreja postavili.

V podnožju kuple je mozajični napis: Tu es Petrus — ti si Peter itd. vsaka čerka je 7 črvljev visoka, očesu pa se zdi, da ne meri več, kakor mali pedenj. Tako se oko moti pri vsakem pogledu!

Na desnem od groba sedi na tronu lépa podoba sv. Petra; Leon Veliki jo je postavil; izlila se je iz brona podobe malika Jupiterja, ki je stala nekda na Kapitoliju. Zanemiv pomen! Sv. Peter je z mečem sv. križa paganske bogove v Rimu premagal, jihove prestole prekuenil, jih iz mesta pregnal; v spomin slavne zmage mu služi prvi malik Jupiter sam. Po velikih praznikih podobo v papežovo slovesno obleko oblečejo. Navada je podobi desno nogo poljubljevati in se nje s čelom dotikati. Od samih poljubov in dotikov je že precej oglodana. Poljub pomeni ljubezen in spoštovanje do sv. Petra in jegovega namestnika, dotik s čelom voljno pokoršino pameti v verskih resnicah, ktere uči vidljivi naslednik Kristusov. Baldahin nad podobo je bil leta 1871 ponovljen in ozalšan; nad njim visi krasna slika Pija IX. na spomin 25. letnega papeževanja.

(Nastavek prihodnjič.)

Dvanajst starih prerokovanj, ki se bodo pred prihodom Antikrista dopolnile. Tiste dni bodo 1. Duhovni brez spoštovanja. 2. Sodniki brez pravičnosti. 3. Zakonski brez zvestobe. 4. Bogatini brez usmiljenja. 5. Ubogi brez ponižnosti. 6. Ženske brez srama. 7. Otroci brez strahu. 8. Stari brez uma. 9. Mladi brez sramežljivosti. 10. Podložniki brez pokoršine. 11. Kralji in cesarji brez

oblasti. 12. Ljudstva brez pobožnosti. Do leta 1890 bo baje vse skupaj. —

Smešničar 2. Nek mož je na večer rajši sedel v krčmi, kakor da bi doma večno grmenje svoje hude žene poslušal. To je žena spoznala in sklenila tiho biti. Moža je nenavadno molčanje osupnilo. Prižge luč, posveti po izbi v vsak kot, kakor da bi kaj iskal. Žena v postelji se dolgo premaguje a naposled le ne more strpeti ter spregovori: i kaj pa išeš? Mož jej odgovori: tvoj jezik; mislil sem da si ga res zgrabila. M. P.

Vabilo

na občni zbor za stavljenje Slomščekovega spomenika 11. jan. 1876. ob 2. popoldne v Mariborski čitalnici.

Na črt: 1) nagovor g. predsednika, 2) splošno poročilo tajnika o stavljenju Slomščekovega spomenika 3) poročilo denarničarja 4) poročilo tajnikovo in potem posvetovanje o odborovih nasvetih gledé a) nagrobne plošče, plošče za Slomščekov dom in slike pri krstnem kamnu v Ponkvi b) gledé glavnega spomenika v stolni cerkvi in c) gledé porabe ostalih še denarjev, 5) sklep zborovanja, 6) sledi veselica s petjem in tombolo, pripravljena od čitalničarjev došlim zbornikom na čast! Na zbor povabljeni so: 1) vsi dekanı na Slovenskem, 2) vsi predsedniki slovenskih čitalnic, 3) vsi uredniki slovenskih listov, in 4) odlični domorodci od odbora posebič povabljeni.

V Mariboru, 5. januarja 1876. Ožji odbor.

Razne stvari.

(*Milodari za hercegovinske in bosenske rodbine.*) Č. g. Božidar Poglšek, župnik v Zavodnjah; g. Jož. Divjak v Framu 1 fl.; g. V. Sok pri sv. Marjeti 1 fl.; č. g. J. Satler, župnik v Monsbergu 6 fl. 20 kr., č. g. Ant. Suhač, kaplan 1 fl. G. M. Robič pri sv. Miklaužu poslal del svoje zbirke, namreč sam je daroval par nogovic in rokovic, potem č. gg. K. Majhenič župnik 1 fl., J. Skuhala, kaplan 1 fl., gg. posestnika Pajek 1 fl., Bratko 1 fl., g. nadučitelj Repič 1 fl. in č. g. J. Trampuž, župnik pri sv. Bolfanku 2 fl. Prenesek 35 fl. 55 kr. Skupaj 54 fl. 75 kr. Dalje prihodnjič.

(*Nasledki neprevidnosti.*) Žena nekega drvarja na Arlici nad Marnbergom je v hiši dimnjači lan sušila. Lan se nagloma užge. Sedaj namesto da bi ogenj gasili z vodo, ki je v škafih stala, so ga z odejami dušili in naposled srečno zadušili. Toda pri nevarnem delu so se 3 odrašeni in 3 otroci hudo opekli. Eden odrašen in 1 otrok je na rana umrl.

(*G. Seidl*) in jegovi volilci so morali pri kasini in „zur Stadt Wien“ pred 3 leti dolžni ostati,

kar so na den volitve ondi zajeli in zapili, sicer se nebi sedaj med kmeti govorilo, da se dotičnim jedežem in piježem iztrjevalni listi določiljajo. Slovenci smo vse pošteno plačali!

(*Govor g. Hermana*) priložen „Sl. Gosp.“ bodi odgovor „Slov. Narodu“ št. 260 l. 1. Pisatelj si lahko popravi svoje napačne misli o deželni avtonomiji v federalističnem pomenu.

(*Obžalujemo.*) da se je v dveh dopisih iz Ponkve zlorabila naša potrežljivost, žalila ljubezen do bližnega in raznašal vrli narodnjak g. Korše! Sedaj pa: mir vam bodi!

(*G. Kasesnik*) šolski nadzornik v Jarenini je odstavljen, a mesto njega mestjan dr. Duhač postavljen. Kaj to pomeni, si lahko Jareninčani sami domislijo!

(*Na železnicah*) pripravljajo sedaj posebne wagone, v katerih se bodo zamogle žive ribe prevažati brez vsake nevarnosti.

(*Za društvo duhovnikov*) so nadalje vplačali č. gg. Korošec, Plaskan, Zorko, Voh Jern., Zupančič po 11 gld. in Verk 5 gld.

(*Dražbe*) 7. jan. Jož. Lušnik (2.). — 10. jan. Štef. Ašinger v Zavraču 561 fl. — 12. jan. Jan. Novak v Steinlugru, Juri Skrbinek (2.), Jož. Braunek (2.), Jan. Sorijan v Kulmbergu 18PO fl. Marija Beuc v Stattenbergu. — 13. jan. Anton Gabršek v Gabrei 2235 fl. — 14. jan. Karl Jöbstl v Gomilcah 5000 fl. Jan. Smol 820 fl. — 15. jan. pohišstvo Romičevo; Mart. Erjavce 2413 fl. in Dominik Čolnik na Drvanji 25.262 fl.

Listič uredništva: g. J. V. v S. 4 funta. — Dopisi iz Ptujja, Koroškega in Zemonu, Zreč, Mozirja, in odgovor g. S. v R. prihodnjič.

Tržna cena pretekli teden	V Mari- boru		V Ptujju		V Celju		V Varaž- dinu		V Celov- cu	
	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.
Pšenice vagan	4	80	4	60	4	80	4	60	5	50
Rži	3	70	3	80	3	85	3	50	3	90
Ječmena	3	40	3	—	3	25	—	—	2	90
Ovsa	2	10	2	15	2	50	—	—	2	—
Turšice	3	10	2	70	3	20	2	30	2	50
Ajde	2	70	2	40	—	—	2	30	3	—
Prosa	3	10	2	45	2	90	—	—	2	—
Krompirja	1	50	1	20	1	20	1	20	—	10
Sena cent.	1	40	1	60	1	40	1	60	1	—
Slame (v šopkih)	1	50	—	—	1	45	—	—	1	5
„ za steljo	1	10	1	—	1	20	2	—	—	90
Govedine funt	—	24	—	26	—	26	—	20	—	23
Teletine	—	29	—	28	—	30	—	22	—	26
Svinjetine	—	28	—	28	—	28	—	28	—	30
Slanine	—	32	—	32	—	36	—	40	—	45

Najnovejši kurzi na Dunaju.

	fl.	kr.
Zedinjeni drž. dolg (100 gl.) 4 gld. 20 kr. %	69	40
Upne (kreditne) srečke po 100 gl. prvotne vrednosti, brez obresti, pa s 4kratnim srečkanjem	167	
Ažijo srebra	104	10
zlatá	5	31

Loterijske številke:

V Trstu 31. decembra 1875: 76 32 70 30 44.

V Lincu 26 5 33 76 11.

Prihodnje srečkanje: 15. januarja 1876.

Razpis učiteljske službe.

Učiteljska služba pri sv. Miklaužu na Polju je do 31. jan. t. l. razpisana. Učitelj dobiva na leto 550 gld. Dodano je še prosto stanovanje, lep vrt in, ako hoče biti cerkveni orglar, ima tudi precej lepo vinsko kolekturo. Prošnje se naj pošljejo krajnemu šolskemu svetu v Polju, pošta Windisch-Landsberg.

3-6

Dr. J. N. Orozel

advokat

dozdaj v Šmarji pri Jelšah odpré 3. prosenca 1876. odvetniško pisarno v

Mariboru

hiš. št. 22 Gračkega predmestja in sprejme nadomestovalnega koncipienta in izuzjenega prepisalca.

19-19

Važno za kmetovalce!

V Clayton in Shuttleworths-evi zalogi gospodarskih mašin za Štajersko, Koroško, Hrvatsko in Kranjsko

Mariboru

Nr. 91. v Gračkem predmestju Nr. 91.

so za prodajo pripravljene najizvrstniše gospodarske mašine, na primer: mlatilnice, koje se gonijo ali s soparom, vodo, vitalom ali z rokami, potem: mašine za košenje trave, detelje in žita, razne mašine sejalnice, mlini za šrotanje in za drobno mlenje, družgalnice in stiskalnice, koruzo-lušniki, plugi, brane, mlinske žage, vinske pumpe, male brizgalnice, gasilnice, pipe itd. itd.

Ondi se dobivljajo tudi zvedenci, ki dobro umejo vsakovrstno mašinarsko delo na primer: stavljenje mlinov, žag, žganjarij, izdelovanje mlin-skih koles itd. itd.

Prevzamejo se tudi

vsakojaka dotična popravila

in to po najnižji ceni.

Božjast,

18-18

(sv. Valentina ali veliki beteg) ozdravlja pismeno zdravnik **Dr. Killisch** v Draždanih (Dresden), Neustadt 4. (poprej v Berlinu.)

8000 ljudem je že bilo pomagano!

Oznanilo.

3-3

Naš rojak gospod doktor **Spešič** se je v Ljutomeru nastanovil, kder sedaj kot doktor vsega zdravilstva ljudi ozdravlja in se p. n. občinstvu tukaj priporoča.

Sirovi loj

kupujeta vsaki čas po najvišji ceni

Karl Pamperl-ova sina,

Topilnica za loj, svečarija in mlarnica, zaloga vžigalnih, svetilnih in masčobnih tvarin

v CELOVCI na Koroškem.

F. AUCHMANN'OVA
c. k. privilegirana fabrika za figovo in surogatno kavo,
fabrika za šampanjevec in vinska kupčija
v Mariboru.

Svarilo slovenskim gospodinjam!

Ni dvomiti, da je marsikatera slovenskih gospodinj že slišala o tako zvanem Frank-kavi (kofetu), ki se nam za drage denarje iz tujega vvaža. Morebiti si ga marsikatera že kupuje. Gotovo pa jej ni znana prava vrednost one kave. Meni in pa nekaterim zdravnikom je se posrečilo pri omenjeni kavi zaslediti nedostojno sleparstvo. Frank-kava draga ni, kakor neka zmes z britkim koreninjem encijanovim in tedaj ravno zavolj prevelikega dodatka encijanovih korenin toliko dražilno deluje na človeški trebuh in drobovino in je tedaj ne samo brezkoristna za zdravje, marveč škodljiva. Na danje nima Frank-kava nobenih redivnih moči v sebi in tedaj zasluži, da jo popolnem zavržemo.

Namesto ove škodljive in slabe kave priporočujem svoje surogatne kave, zlasti pa figove kave. Te so narejene iz fig in so jako primerne kot dodatek k pravej kavi, da se pri denarjih varčuje. Moje razne sorte figove kave so pridelane iz najboljših fig, kakoršne so Sultanfige, in na svitek nabrane fige; figova kava nima nič encijana v sebi, nič grenkega, diši izvrstno lepo in fino, se sladko kuša, pospešuje prebavljanje in daja sploh človeku zdravo in močno hrano.

Figova kava je že sama ob sebi sladka; zato se pri njej potroši manjše cukra in prihrani znatno na denar ih. Vrh tega upljiva figova kava lahko razkrojilno, hladilno, in tanjša ali redči sok človeškega telesa, kar delovanje srea in drugih krvnih, potem prebavalnih itd. organov vedno pri pravem redu in pravilnosti obranjuje. Na mrzlici boleni, potem na živcih bolelni ali nervozni ljudje njo slobodno pijejo, kar pri drugih kavah ni pripuščeno, zlasti ne pri grenkobnih surogatnih kavah, ki se iz tujega k nam vvažajo. Navadnej kavi, mešanej z mlekom, dodana figova kava onej moži redivno moč in tekne zlasti otrokom, ki so v rasti zaostali.

Nasvetujem gospodinjam rabiti figovo kavo tudi namesto drugih navadnih zajutrkovalnih jedil na primer: cmokov, žganjcev itd. Z mojo figovo kavo bodo veliko ceneje izhajale, ljudje pa jim bodo mnogo živahniši odhajali na delo in kar je še posebne vrednosti: žeja jih ne bode nadlegovala. Žganjice, rozolije in drugih pijač jim ne bode treba kupovati, kar je gledé pametnega obnašanja pri delavcih jako imenitno.

Spodej pridjani cenik ponuja mnogo vrst moje surogatne kave, posebno pa priporočujem pri jako nizko nastavljeni ceni svoje razne sorte figove kave vsem p. n. povžitnikom in trgovcem.

Opozorujem zajedno častito občinstvo na moja prava, narurna vina in izvrstne šampanjevece.

Cenik.

Cena je nastavljena v aust. velj.; iz Maribora; za 100 funtov po številu paketov vsake vrste, brez odgovornosti za spremembo cene ali škodo prejemnikov.

Termin, rok 3 meseče ali 3% sconto „plačljiv v Mariboru“. Zneski niz 30 gld. se jemljejo s poštnim povzajem.

Razne sorte.		Zavitki	fl.	kr.
Arabska kava, najfinaša v dvojnem zavitku, v rumenem in belem papirju s črnim tiskom		$\frac{1}{4}$ $\frac{1}{5}$	12	—
dto. v nagibančenem papirju s črnim tiskom		$\frac{1}{4}$ $\frac{1}{5}$	12	—
Cikorijska kava, zelo fina, v zelenem papirju z žoltimi obrazci v okroglih zavitkih		$\frac{1}{4}$ $\frac{1}{5}$ $\frac{1}{8}$ $\frac{1}{10}$	11	—

	Zavitok	fl	kr.
Cikorijska kava, v ploščatih zavitkih	$\frac{1}{6}$	11	—
— dto. po načinu Nadler & Kolb, jako fina, v sivem papirju, v okroglih zavitkih, sladka	$\frac{1}{4}$ $\frac{1}{5}$	13	—
— dto. grenka	$\frac{1}{4}$ $\frac{1}{5}$	15	—
— dto. najfinaša francoska, v žoltem papirju, s črnim tiskom, v okroglih zavitkih	$\frac{1}{4}$ $\frac{1}{5}$	12	—
Cikorijska moka, suha, v zabojih	—	11	—
— dto. mastna	—	11	—
Cikorijska kava uso Lahr, v pisanem papirju	$\frac{1}{5}$	12	—
Debelo mleta kava, jako fina, v vijoličastem svetlem papirju z rumenimi obrabci, v ploščatih ovitkih	$\frac{1}{2}$ $\frac{1}{4}$	15	—
Zrnčasta kava, izvrstno fina, v rudečem svetlem papirju, okroglih zavitkih, z zelenim napisom in stajerskim grbom	$\frac{1}{5}$ $\frac{1}{6}$	12	—
Kava za gospe, v pisanem papirju z rudečimi obrabci, v trivoglatih zavitkih	$\frac{1}{8}$	13 $\frac{1}{2}$	15
Tri kronska kava, izvrstno lepa, v modrih zavitkih z zlatim tiskom	$\frac{1}{2}$	20	—
Želodna kava, v modrem papirju z rudečimi obrabci	$\frac{1}{4}$ $\frac{1}{5}$ $\frac{1}{8}$	10	50
Ječmenska kava, zrnasta, v pisanem papirju z belimi obrabci	$\frac{1}{4}$ $\frac{1}{5}$ $\frac{1}{6}$	17	—
— dto. zmlata, v pisanem papirju z belimi obrabci	$\frac{1}{4}$ $\frac{1}{5}$ $\frac{1}{6}$	14	—
Mokajska kava, izvrstno fina uso Schönwald, v temno-vijoličnatem papirju z belimi obrabci, v ploščatih, podolgastih zavitkih	$\frac{1}{4}$ $\frac{1}{5}$ $\frac{1}{8}$	12	—
Mandeljnova kava, jako fina Magdeburška, v rumenem papirju, z rudečimi obrabci	$\frac{1}{5}$ $\frac{1}{6}$	10	50
— dto. v zelenem papirju z modrimi obrabci	$\frac{1}{5}$	10	50
Sicilijanska kava uso Schönwald, v temno-vijolič. papirju z rumenimi obrabci	$\frac{1}{4}$ $\frac{1}{5}$ $\frac{1}{8}$	12	—
Švicarska kava, izvrstno fina, z vanilijo pomešana, v modrem papirju z rudečimi obrabci, z mojo firmo in rodbinskim grbom	$\frac{1}{4}$ $\frac{1}{5}$ $\frac{1}{8}$	12	—
— dto. uso Gemperle, z vanilijo, v modr. papirju z rudeč. obrabci	$\frac{1}{4}$ $\frac{1}{5}$ $\frac{1}{8}$	12	—
— dto. z rudečimi obrabci in pečatom	$\frac{1}{4}$ $\frac{1}{5}$ $\frac{1}{8}$	—	—
— dto. v modrem papirju z belimi obrabci № 2	$\frac{1}{4}$ $\frac{1}{5}$ $\frac{1}{8}$	11	50
Švicarska moka, jako fina v zabojih	—	12	—
Sladko-korenska kava, izvrstno fina, v žoltih ali modrih zavitkih z belimi obrabci po načinu Tschinkel-ovih sinov	$\frac{1}{2}$ $\frac{1}{5}$ $\frac{1}{6}$	10	50
Tirolska kava, zelo fina, v pisanem papirju	$\frac{1}{4}$ $\frac{1}{5}$	12	—
Dunajska varčna kava, v rumenem papirju s črnim tiskom	$\frac{1}{4}$ $\frac{1}{5}$	13	50
Varčna kava, zelo fina, v modr. papirju z rudeč. oroslonom, v okroglih zavitk.	$\frac{1}{4}$ $\frac{1}{5}$	13	—
— dtn. po načinu Voelkerja, jako fina, v rud. svetlem pap., v okroglih zavitkih	$\frac{1}{5}$	13	50
Figova kava v pakelnih.			
Figova kava, zelo fina Insprukska, v črnem papirju	$\frac{1}{5}$	17	—
— dto. zelo fina Insprukska, v blede-rujavem papirju	$\frac{1}{5}$	22	—
— dto. zelo fina, v pisanem papirju z belimi obrabci № 1	$\frac{1}{4}$ $\frac{1}{5}$ $\frac{1}{6}$	16	—
— dto. " " " " " № 2	$\frac{1}{4}$ $\frac{1}{5}$ $\frac{1}{6}$	14	—
— dto. " " " " " № 3	$\frac{1}{4}$ $\frac{1}{5}$ $\frac{1}{6}$	13	—
— dto. " " " " " dalmatinska v rudečem papirju	$\frac{1}{6}$	14	—
— dto. uso Triest, v sivem papirju z belimi obrabci	$\frac{1}{4}$	14	—
— dto. zelo fina uso Innsbruck	$\frac{1}{4}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{4}$	25	—
Figova kava, posebno fina, z modrim ovitkom in rudečim tiskom	$\frac{1}{1}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{4}$	4-32	—
— dto. posebno fina, v modrem papirju z rumenim napisom	$\frac{1}{4}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{4}$	21-33	—
Najčistejša figova kava, v finem belem papirju z zlatim tiskom	$\frac{1}{2}$ $\frac{1}{4}$	3 $\frac{1}{2}$	—
— dto. posebno fina, jako lepa, v rujavem papirju z rudečim ovitkom, z zlatim tiskom	$\frac{1}{2}$ $\frac{1}{4}$	2	—
Za pravičnost teh dveh sort sem porok s 100 gld.			
Sultan-figova kava, imenitno fina, v ličnem zavitku	$\frac{1}{4}$ $\frac{1}{2}$	19-3	—
Izleček figove kave, imenitno fin, v roza-papirju, z vožincem obvezan zavitek	$\frac{1}{1}$ $\frac{1}{4}$	27	—
Indijska figova kava, v ličnem zavitku	$\frac{1}{2}$ $\frac{1}{4}$	25-31	—
Prava turška kava s e. k. privilegijo in varovalno marko, izvrstno fina, v prelepem zavitku	$\frac{1}{2}$ $\frac{1}{4}$	24-28	—

Figova kava, mehko obvita.

	Zavitek	fl.	kr.
Figova kava, posebno fina, Sultan, v zabojih ali sodih	—	19	33
dto. posebno fina, indijska, v zabojih	—	25	33
dto. jako fina, mastna ali suha, № 1	—	17	—
№ 2	—	16	—
№ 3	—	15	—
Slovanska kava v ploščatih zavitkih, belo modro in rudeče	1/2 1/4	12	50
Kava iz planinskih korenin v ličnih zavitkih	1/2 1/4	16	—
Dvostročna kava, posebno fina, v ličnem zavitku z zlatom in jasno-modrim tiskom № 1	1/2 1/4 1/4	16	—
dto. № 2	1/2 1/4 1/4	15	50
dto. brez zlata № 3	1/2 1/4	14	—
Zdravilna kava v ličnem zavitku z zlatom	1/2 1/4	16	50
dto. brez zlata	1/2 1/4	14	50
Kava iz sladnega izlečka (Malz-Extract) zelo fina, ličen zavitek	1/2 1/4	21	—

 Naročnike uljudno poprosim, da blagovolijo sorte, koje želijo, zlasti pri figovi kavi, ali hočejo masne uli suhe, natančno naznaniti, da jim zamorem tudi najnatančnije ustrezati.

Cenik raznih vin.

Cene so v austr. velj. na nevaršino prejemnika. Odlog 3 mesece ali 3% sconto, plačljiv v Mariboru.
Vino po vedrah se prodaja brez posode.

S premijami bilo je vino odlikovano v **Mariboru, Gradcu, Trstu, Lincu, Hartbergu** itd. itd.

Namizna vina.		Vina v butelijah.	
	Vedro:		Vel. flaša: Mala flaša:
Mariborsko II.	10 gld.	Ritoznojsko (Rittersberger)	60 kr. 35 kr.
Mariborsko I.	12 "	Radiseljsko	60 " 35 "
Osečko 1872	12 "	Kovačljonsko (Schmidsberger)	70 " 40 "
Ptujsko (Stadtberger)	14 "	Slavičko	70 " 40 "
Frauheimsko 1868	17 "	Jeruzalemsko	70 " 40 "
Pekersko	20 "	Ljutomersko	80 " 45 "
Črešenjsko 1868 (Kerschbacher)	22 "	Janežko	90 " 50 "
Ljutomersko 1868	28 "		

Cena sodov: 1 sod z 1 vedrom 3 fl. 40 kr., z 2 vedroma 4 fl. 10 kr., z 2 1/2 vedra 4 fl. 40 kr., s 5 vedri 7 fl.

Cena zabojem za butelije in šampanjevec: 1 nov zaboj za 50 velikih ali 100 malih butelj 1 fl. 50 kr.
Manjši zaboji se zaračunijo s 4 kr. za veliko, in z 2 kr. za malo butelijo.

Le snažni in franko doposlani sodi se v 1 1/2 mesecu jemljejo nazaj!

Cenik šampanjevcev.

Cena v austr. velj. Odlog 3 mesece ali 3% sconto, plačljiv v Mariboru.

Premirani bili so moji šampanjevci na **Dunaju, v Gradcu, Trstu, Lincu, Ptuj, Hartbergu** itd.

	Vel. flaša:	Mala flaša:		Vel. flaša:	Mala flaša:
Carte blanche	1 fl. 30 kr.	75 kr.	Najfinši Burgundec, rudeč	1 fl. 60 kr.	— fl. 90 kr.
Champ. rosé	1 " 30 "	75 "	Moselle Mousseux	1 " 60 "	— " 90 "
à la Louis Röderer, blanche	1 " 50 "	85 "	Zlati biser	1 " 60 "	— " 90 "
à la Veuve Cliquot	1 " 60 "	90 "	Rizlec	2 " " "	1 " 10 "
à la Moët Chandon	1 " 60 "	90 "	Muškat	2 " " "	1 " 10 "

 Šampanjevec se mora v hladni kleti hraniti in sicer lež. Najbolje stori kdor zaboj, kakor ga je prejel, postavi na hladen prostor in ga ondi pusti, dokler ga ne rabi. Razpošiljatev se vrši od polovice oktobra do sred decembra in od konca februarja do začetka junija. Prosim tedaj za blagovoljno pravočasno naročevanje.

F. Auchmann-ova

c. k. priv. fabrika za figovo in surogatno kavo, fabrika za šampanjevec in vinska kupčija v Mariboru.